

Rapport från expertgruppen och kommittén för trädgårdsprodukter den 17 oktober 2017

Sammanfattning

Kommissionen efterfrågade skriftliga synpunkter från medlemsländerna på årsrapporterna för PO-stödet.

Kommissionen konstaterade att det finns ett strukturellt problem i marknadssituationen för persikor och nektariner.

Expertgruppen för delegerade akter

1. Trädgårdsprodukter

1.1 Årsrapporten om producentorganisationer

Kommissionen har under flera av de senaste mötena tagit upp en diskussion om årsrapporterna i PO-stödet. Diskussionen gäller rapporter enligt artikel 54.b i den nya delegerade förordningen. Artikeln säger även att denna årsrapport ska innehålla den information som finns i bilaga V till den nya delegerade förordningen.

Kommissionen skickade efter förra mötet i juli ut ett nytt reviderat utkast till förenklade Excel ark (som ska användas vid rapporteringen) och efterfrågade skriftliga synpunkter från medlemsländerna. Jordbruksverket har skickat in skriftliga synpunkter till kommissionen. Synpunkterna gällde bland annat att kommissionen tidigare lagt datumet för årsrapportens inlämnande från 15 november i den ursprungliga versionen till 31 januari i det nya förslaget. Förutom att PO vid denna tidpunkt är mitt i arbetet med att sammanställa föregående års kostnader inför innevarande års stödansökan som ska lämnas in senast den 15 februari så saknas vid denna tidpunkt dessutom vissa av de uppgifter som ska ingå i årsrapporten. Uppgifterna rör vilka summor som slutgiltigen godkänns som stödberättigande kostnader och som ska betalas ut till PO senast den 15 oktober. Kommissionen har tagit till sig av dessa synpunkter och skickat ut en ytterligare förnyad version där inget datum finns angivet i nuläget.

Vi har sedan tidigare lämnat synpunkter där vi anser att indikatorer avseende insatser som ska främja energibesparing (exklusive transporter) inte borde ingå i rapporteringen. Detta eftersom indikatorerna inte ger någon rättvisande bild av vilken energibesparing en investering innebär. Indikatorerna är inte jämförbara

mellan olika år eftersom den årliga energiåtgången varierar med utomhustemperaturen.

Vi har även föreslagit att årsrapporteringen bör ske i en webapplikation som automatiskt sammanställer informationen från samtliga PO istället för som idag i ett Excel dokument. Det skulle underlätta sammanställningen och minska risken för fel i samband med att Jordbruksverket adderar ihop uppgifterna från samtliga PO:s rapportering. Kommissionen har svarat att det finns planer på att ta fram en sådan applikation.

Vid dagens möte inledde kommissionen med att ta upp några av de förändringsförslag som medlemsländerna lämnat sedan det senaste mötet i juli. Angående datumet för när årsrapporterna ska lämnas in vill kommissionen förlägga datumet tidigare på året än 15 november som har varit fallet hittills men på grund av andra deadlines inom regelverket är det inte möjligt i dagsläget. Troligen kommer det därför även i fortsättningen att vara den 15 november som gäller.

Kommissionen gick sedan igenom den senaste versionen (version 6) av förslaget till ny mall för årsrapporten. Det är endast smärre förändringar jämfört med den föregående versionen. I sektion 3.2 har frågor om kostnader för forskning och administrativa kostnader lagts till. Anledningen är att alla åtgärder måste kopplas samman med alla valbara mål.

Ett land frågade om hur kommissionen definierar skillnaden mellan antalet po-medlemmar och antalet frukt- och grönsaksodlare i tabell 2.2. Kommissionen svarade att anledningen till att det finns två avdelningar med frågor om antalet medlemmar är att den första avdelningen ska ge en översiktlig bild av storleken av TPO och i den andra avdelningen bryts medlemsantalet ner i undergrupper för att ge en mer detaljerad bild. Om en TPO exempelvis har 20 medlemmar ska antalet medlemmar anges som 20 stycken. Antalet bryts sedan ner i antal juridiska företag, fysiska personer och antal odlare.

Flera länder befarade att det blir svårt att redovisa administrativa kostnader under sektion 3.2 på ett rättvisande sätt i de sex underindelningar som angetts eftersom dessa kostnader är av övergripande karaktär. Kommissionen skulle fundera över om det är möjligt att göra på annat sätt i denna avdelning.

Ett land framhöll att det är viktigt att det genomgående finns tydliga förklaringar i dokumentet för att underlätta när rapporten ska fyllas i.

Ett land tog upp att vissa PO har medlemmar utomlands och det är svårt för medlemsstaterna att veta vilka producenter som är medlemmar. Landet undrade om kommissionen kan tillgängliggöra information om vilka producenter som är medlemmar i en PO utomlands. Kommissionen svarade att de inte har tillgång till den informationen och att de inte begär att medlemsstaterna ska redovisa POs medlemmar i de årliga rapporterna. Däremot borde respektive medlemsstat ha tillgång till de uppgifterna.

Kommissionen ville ha kommentarer från medlemsländerna på den nya versionen av rapporteringsmallen och bad medlemsländerna att återigen särskilt noga se över sektionen med indikatorer men även sektion 3.2 avseende kostnader. Kommissionen påtalade även att indikatorerna för miljöåtgärder är samma som tidigare och bad om hjälp med förslag på hur de kan förbättras eftersom det är ett svårt område att mäta på.

1.2 Effekterna av det ryska importstoppet

I augusti 2014 införde kommissionen krisåtgärder med anledning av det ryska importstoppet. Åtgärderna består i första hand av extra möjligheter till återtag och grön eller utebliven skörd. Den 1 juli 2017 förlängdes åtgärderna med ytterligare ett år, fast då för färre länder och med mindre nationella kvoter än tidigare. Vid ett extrainsatt möte den 24 augusti meddelade Kommissionen en ändring av krisåtgärderna genom en höjning av de maximala kvantiteterna till odlare av persikor och nektariner i Spanien, Grekland och Italien med ytterligare totalt 35 tusen ton. De nya kvoterna innebär tre gånger så stora kvantiteter jämfört med tidigare fördelning.

Kommissionen presenterade situationen 1 oktober 2017. Totalt sett har närmare 1,7 miljoner ton produkter omfattats av systemet, till en kostnad av 486 miljoner euro. Den mest återtagna produkten är äpplen. Sedan reglerna började tillämpas har Polen gjort de största återtagen, följt av Spanien, Belgien, Grekland, Italien och Nederländerna.

Gällande kvoterna i förordning 2016/921 är den 1 oktober omkring 21 procent av kvar, sett över alla länder och produkter. En handfull länder har utnyttjat nästan hela sina kvoter, medan andra nästan inte har gjort något alls. Ungefär 69 % av volymerna har gått till gratisutdelning.

Gällande kvoterna i förordning 2017/1165 är ca 80 procent kvar, sett över alla länder och produkter. Sedan senaste mötet i juli har 50 000 ton återtagits, Grekland, Spanien och Italien stod för de största återtagen under perioden. Ungefär 69 procent av volymerna har gått till gratisutdelning. Förordningen gäller fram till den 30 juni 2018 och kommissionen har inga planer på någon förlängning efter det.

Ett land kommenterade att utifrån siffrorna över användningen av stödet ser det ut som att det inte är attraktivt för medlemsländerna men då är det viktigt att komma ihåg att en anledning till det låga utnyttjandet är årets låga skördar.

Ett land påpekade att stödet gjort stor nytta hos dem. Stödet är viktigt även ett normalår med tanke på den korta hållbarheten hos produkterna. Landet anser att stödet kommer att behövas även år 2018.

Ett land ansåg att de borde kunna få använda de kvoter som andra medlemsländer inte utnyttjar. Kommissionen svarade att de 2000 ton som samtliga medlemsländer har rätt att återta kan inte reallokeras. Producenterna måste istället anpassa sina verksamhetsprogram till den rådande marknadssituationen.

1.3 Effekterna av krisen för persikor och nektariner under sommaren

Efter att de maximala kvantiteterna för krisåtgärder för persikor och nektariner höjdes i augusti i år, på begäran av Grekland, Spanien och Italien, har kommissionen har sett över marknadssituationen för persikor och nektariner.

Kommissionen anser att det finns strukturella problem och påpekade för berörda länder att det är mycket viktigt att ta fasta på målet om att PO ska planera sin produktion och att produktionen ska utgå ifrån efterfrågan. Kommissionen uppmanade dessa länder att använda sina verksamhetsprogram och instruera sina producenter att anpassa sitt utbud till efterfrågan.

Kommissionen har även tittat på marknadssituationen för äpplen och anser att det finns en del strukturella problem på marknaden även för denna produkt. För Polen förväntas en stor överproduktion med 20 procents återtag.

Ett land tackade kommissionen för dess snabba reaktionsförmåga i samband med krisen i somras. Landet konstaterade också att utbudet överstiger efterfrågan och sa att en diskussion pågår i landet om hur situationen ska hanteras och att man arbetar på att ta fram förslag till åtgärder. Landet ansåg att krisstödet i föregående punkt kommer att behövas även 2018.

Även ett annat land sa att de funderar över problematiken och att de PO som idag har stor tonvikt på odling av persikor och nektariner kommer att behöva förändra sin produktion genom att byta till mer attraktiva sorter eller byta gröda.

Ett land påpekade att det har funnits en lång historia av obalans på marknaden för persikor och nektariner och att det är viktigt att ett strukturellt problem på marknaden inte möts med återtag eftersom det enbart riskerar att permanenta och förvärra krisen. Flera länder höll med och ett av dessa länder påminde om att krisstödet hittills har tillämpats i fyra år och ifrågasatte om det ens kan räknas som ett krisstöd efter så lång tid.

Kommissionen besvarade detta med att säga att de inte har för avsikt att förlänga krisåtgärderna. Vidare gav kommissionen i uppgift till Grekland, Spanien och Italien att fram till nästa expertgruppsmöte diskutera situationen på hemmaplan och vid mötet redovisa vilka åtgärder man kommer att vidta för att hantera de strukturella problemen.

1.4 Svar på tolkningsfrågor

Kommissionen talade om att 2016 års svar på frågor från medlemsländerna nu har publicerats i sin helhet på circabc. Svaren på frågor ställda 2017 kommer att läggas ut inom en snar framtid. Det har funnits en problematik med att den medlemsstat som ställer frågan får svaret direkt medan alla andra får svaret först ett år senare. I fortsättningen kommer svar på tolkningsfrågor att läggas direkt på circabc för att alla medlemsstater ska få informationen samtidigt.

Ett land frågade om det är möjligt att även få del av svar som kommissionen har lämnat till övriga intressenter och om en notifikation från circabc kan skickas ut i

samband med att ett nytt svar läggs ut. Kommissionen svarade att det går bra att ta del av svaren och att de ska undersöka om det går att få ett mail från circabc. Vid frågor från PO får det berörda medlemslandet alltid svar som kopia.

1.5 Övriga frågor

Kommissionen frågade hur medlemsländerna tolkar artikel 31.6 i förordning 2017/891 om hur investeringar får finansieras. Flera medlemsländer tolkade artikeln som att investeringar får finansieras antingen med en enda betalning eller genom att investeringen fördelas över flera år med lika stora delbetalningar årligen. Kommissionen skulle återkomma med vad de anser är den korrekta tolkningen av artikeln.

Kommissionenmittén för trädgårdsprodukter

1. Frågor som kan gå till omröstning

1.1 Frågor till omröstning

Inga frågor gick till omröstning.

2. Trädgårdsprodukter

2.1 Marknadssituationen för frukt och grönsaker

Kommissionen presenterade situationen för några utvalda produkter.

Äpplen

Äppelproduktionen har påverkats negativt av frost i april och maj. Förra året producerade EU 11 779 miljoner ton äpplen, i år förväntas volymen bli ca 23 procent lägre än genomsnittet de senaste tre åren. Flera medlemsländer har påverkats men skörden har minskat mest i Polen (27 procent), Italien (25 procent), Frankrike (10 procent) och Tyskland (47 procent). Med en nedgång i utbud på 23 procent kan man förvänta sig en påverkan på priser. I Polen låg priset i oktober på 38 cent/kilo vilket är långt över genomsnittet för de senaste 5 åren som var 23 cent/kilo. Liknande situation återfinns i exempelvis Frankrike, Italien och Tyskland. Priset förväntas ligga högt under resten av säsongen.

Ett land påpekade att även om landet inte var med i kommissionens presentation kan de intyga bilden av att produktionen av äpplen varit mycket låg med en nedgång på 46 procent i landet jämfört med genomsnittet den senaste 5-årsperioden och vissa producenter kommer inte att ha några inkomster överhuvudtaget från äpplen.

Tomater

Även priset för tomater är mycket högt i oktober. En anledning är lågt utbud på grund av torka i augusti och september i Spanien och Italien. Genomsnittet i EU

har i oktober uppmätts till 118 cent per kilo jämfört med genomsnittet för de senaste 5 åren som var 87 cent. Priset är särskilt högt i Italien. Kommissionen ifrågasatte om prisbilden i Italien var rättvisande eftersom minskningen i volym knappast rättfärdigar det höga priset fullt ut. Italien har visserligen hittat en del nya marknader som kan påverka utbudet.

Nederländerna hade innan det ryska importstoppet en stor tomatproduktion som gick till Ryssland. Enligt Kommissionen är Nederländerna därför det land som har lidit mest av det ryska embargot.

Frankrike hade i maj priser som var under det historiska minimumet för att redan i juni istället ligga över historiskt maximum.

Spanien är den största producenten av färska tomater. Priserna var låga i maj men förbättrades under säsongen och nu i oktober ligger priset nära historiskt maximum.

2.2 Lägesrapport nya miljöramverk

Kommissionens delegerade förordning (EU) 2017/891 och Kommissionens genomförandeförordning (EU) 2017/892 trädde i kraft den 1 juni 2017 och ersätter motsvarande bestämmelser i Kommissionens genomförandeförordning (EU) nr 543/2011. Under våren har medlemsländerna med anledning av de nya förordningarna tagit fram nya nationella strategier, inklusive miljöramverk. Miljöramverken måste godkännas av Kommissionen och den svenska versionen blev godkänd den 30 augusti.

Kommissionen informerade om den aktuella situationen för miljöramverken. Flertalet medlemsländer har redan fått sina ramverk godkända och några medlemsländer kommer att få svar inom kort. Några länder förlänger sina gamla miljöramverk i enlighet med artikel 80 i förordning 2017/891.

2.3 Information om publicering av schablonimportvärden

I enlighet med artikel 38 i kommissionens genomförandeförordning (EU) 2017/892 ska kommissionen fastställa schablonimportvärden för ett antal produkter. Schablonimportvärdet används för att beräkna ingångspriset i ingångsprissystemet. Artikel 136 fastställer även att kommissionen ska offentliggöra detta värde via Taric.

Kommissionen ville informera om att schablonimportvärden kommer att publiceras i Taric i enlighet med genomförandeförordningen för att informationen ska vara så lättillgänglig som möjligt för intressenterna. Publiceringen på Taric sköts av DGTaxud. Värdena kommer dessutom även fortsättningsvis att publiceras på DGAgri sidor (DGAgri/Fruit and vegetables/Standard import values). Det är samma värden som publiceras på båda sajterna och syftet med dubbelpubliceringen är att det ska vara lätt för olika intressenter att hitta värdena. Det är dock värdena som publiceras på Taric som gäller rent juridiskt.

2.6 Övriga frågor

Inga övriga frågor.

Nästa möte

Datum för nästa möte är fastställt till den 12 december 2017.